

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

Ν. 5108/2024: ΝΕΟΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

Με τις νέες διατάξεις του Μέρους Α' του **ν. 5108/2024¹**, επιδιώκεται – σύμφωνα με το άρθρο 1 αυτού – η βελτίωση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης μέσω της αναδιάρθρωσης των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων και του καθορισμού της έδρας και της περιφέρειάς τους με σκοπό την επιτάχυνση και την ποιοτική απονομή της δικαιοσύνης και η αποσυμφόρηση των δικαστηρίων. Τα κυριότερα σημεία του Μέρους Α' του ν. 5108/2024, είναι τα εξής:

- **Καταργούνται τα ειρηνοδικεία** και επέρχεται ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης.
- **Ορίζονται** τα εξής: α) «Έδρα πρωτοδικείου» είναι η έδρα υφιστάμενου, κατά την έναρξη ισχύος του ν. 5108/2024, πρωτοδικείου που βρίσκεται στην πρωτεύουσα εκάστης περιφερειακής ενότητας, β) «Παράλληλη έδρα πρωτοδικείου» είναι η έδρα

¹ Ν. 5108/2024 (ΦΕΚ Α'65/02.05.2024) με τον τίτλο «Ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας, χωροταξική αναδιάρθρωση των δικαστηρίων της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις».

υφιστάμενου, κατά την έναρξη ισχύος του ν. 5108/2024, πρωτοδικείου με πλήρη καθ' ύλην αρμοδιότητα, που βρίσκεται στην ίδια περιφερειακή ενότητα με την έδρα πρωτοδικείου και γ) «Περιφερειακή έδρα πρωτοδικείου» είναι η έδρα ειρηνοδικείου, που διατηρείται με ειδική καθ' ύλην αρμοδιότητα.

- **Προσδιορίζεται η καθ' ύλην αρμοδιότητα των περιφερειακών εδρών των πρωτοδικείων**, στην οποία ανήκουν: α) η εκδίκαση πολιτικών υποθέσεων αρμοδιότητας μονομελούς πρωτοδικείου και β) η εκδίκαση ποινικών υποθέσεων αρμοδιότητας μονομελούς πλημμελειοδικείου, πλην των υποθέσεων που εισάγονται κατά τη διαδικασία των άρθρων 417 έως 427 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αποκλειστικά στις περιφερειακές έδρες πρωτοδικείων που κατά την έναρξη ισχύος του ν. 5108/2024, λειτουργούν ως μεταβατικές ποινικές έδρες ακόμα και αν δεν διατηρούνται με το παρόν ως περιφερειακές έδρες πρωτοδικείου. Η προκαταρκτική εξέταση και η προανάκριση, κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, διενεργούνται σε ειδικά προανακριτικά τμήματα, που συστήνονται στις έδρες πρωτοδικείων και στις παράλληλες έδρες αυτών, όπου λειτουργούσαν πταισματοδικεία, και με αρμοδιότητα αντίστοιχη των πταισματοδικείων που λειτουργούσαν στα καταργούμενα ειρηνοδικεία.
- **Αναδιαρθρώνονται τα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια πρώτου βαθμού και καθορίζεται η κατά τόπον αρμοδιότητά τους.** Ειδικά ως προς την περιφέρεια του Νομού Αττικής, ισχύουν τα εξής:
 - Διατηρείται το Πρωτοδικείο Αθηνών και η Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών. Στην **περιφέρεια** του Πρωτοδικείου Αθηνών, **εμπίπτουν** οι Δήμοι των Περιφερειακών Ενοτήτων Ανατολικής Αττικής, Βορείου Τομέα Αθηνών, Κεντρικού Τομέα Αθηνών και οι Δήμοι Αγίων Αναργύρων-Καματερού, Ιλίου, Πετρούπολης και Περιστερίου της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικού Τομέα Αθηνών, καθώς και ο Δήμος Φυλής της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής.
 - Διατηρείται το Πρωτοδικείο Πειραιώς και η Εισαγγελία Πρωτοδικών Πειραιώς. Στην **περιφέρεια** του Πρωτοδικείου Πειραιώς **εμπίπτουν** οι Δήμοι των Περιφερειακών Ενοτήτων Πειραιώς, Δυτικής Αττικής πλην Δήμου Φυλής, Νήσων Αττικής και Νοτίου Τομέα Αθηνών, καθώς και οι Δήμοι Αγίας

Βαρβάρας, Αιγάλεω και Χαϊδαρίου της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικού Τομέα Αθηνών.

- Τα Ειρηνοδικεία Αθηνών, Πειραιώς, Αιγίνης, Αμαρουσίου, Αχαρνών, Ελευσίνας, Καλαυρίας (Πόρος), Καλλιθέας, Κρωπίας, Κυθήρων, Λαυρίου, Νέας Ιωνίας, Νίκαιας, Ιλίου, Μαραθώνος, Μεγάρων, Περιστερίου, Σαλαμίνας, Σπετσών και Χαλανδρίου **καταργούνται**.
- Ως **περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Αθηνών** ορίζονται το Μαρούσι, το Κορωπί και το Περιστερί, στην κατά τόπον αρμοδιότητα των οποίων εμπίπτουν: α) στην Περιφερειακή Έδρα Αμαρουσίου, οι Δήμοι Αμαρουσίου, Λυκόβρυσης -Πεύκης, Ηρακλείου, Νέας Ιωνίας, Μεταμόρφωσης και Χαλανδρίου, β) στην Περιφερειακή Έδρα Κορωπίου, οι Δήμοι Κρωπίας, Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, Μαρκόπουλου-Μεσογαίας, Σαρωνικού και Λαυρεωτικής, γ) στην Περιφερειακή Έδρα Περιστερίου, οι Δήμοι Περιστερίου, Αγίων Αναργύρων-Καματερού, Ιλίου και Πετρούπολης.
- Ως **περιφερειακές έδρες του Πρωτοδικείου Πειραιώς** ορίζονται η Καλλιθέα, η Ελευσίνα και ο Πόρος, στην κατά τόπον αρμοδιότητα των οποίων εμπίπτουν: α) στην περιφερειακή έδρα Καλλιθέας, οι Δήμοι Καλλιθέας, Μοσχάτου-Ταύρου, Νέας Σμύρνης και Παλαιού Φαλήρου, β) στην περιφερειακή έδρα Ελευσίνας, οι Δήμοι Ασπροπύργου, Ελευσίνας, Μεγαρέων και Μάνδρας-Ειδυλλίας, πλην της Δημοτικής Ενότητας Ερυθρών, και γ) στην περιφερειακή έδρα Πόρου, οι Δήμοι Ύδρας, Πόρου και Τροιζηνίας-Μεθάνων.

Σύμφωνα με το άρθρο 76 του ν. 5108/2024, η ισχύς του η ισχύς του Μέρους Α΄ αρχίζει από την 16η.9.2024. Ειδικά για την περιφερειακή έδρα του Πρωτοδικείου Αθηνών, η πλήρης υλική αρμοδιότητά του αρχίζει από την 16η.9.2026. Για το Πρωτοδικείο Πειραιώς, η πλήρης τοπική αρμοδιότητα, ισχύει από την 16η.9.2026.

Μαρία Αικατερίνη Δ. Παπαδοπούλου
Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ Ιστορίας και Θεωρίας Δικαίου, Νομική Σχολή Αθηνών, ΕΚΠΑ

Δ.Μ.Σ Αστικού δικαίου, Νομική Σχολή Αθηνών, ΕΚΠΑ

Δ.Μ.Σ Εμπορικού Δικαίου, Νομική Σχολή Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

